

Bendradarbiaujant su:

Regioninių švietimo valdymo informacinių sistemų plėtra ir švietimo politikos analizės specialistų kompetencijos tobulinimas (II etapas)

Pristatymas: Nėra profesinio mokymo sistemos
Kazlų Rūdos savivaldybėje

Turinys

1.	Esamos būklės analizė
2.	Problemos tyrimas
3.	Sprendimų kūrimas
4.	Sprendimo pasirinkimas
5.	Sprendimo forminimas

Esamos būklės analizė

Kazlų Rūdos savivaldybės problema – nėra profesinio mokymo sistemos

Išimokyklinis ugdymas	Bendrasis ugdymas	Profesinis mokymas	Aukštasis mokslas
Išstaigų skaičius 1	Išstaigų skaičius 9	Išstaigų skaičius 0	Išstaigų skaičius 0*
Besimokančiųjų skč. 235	Besimokančiųjų skč. 1647	Besimokančiųjų skč. 0	Besimokančiųjų skč. 0
			

*Kitų miestų kolegijų ir universitetų filialai į šį skaičių neįtraukiami.

Kazlų Rūdos savivaldybėje yra profesinio mokymo paslaugų užuomazgų

Profesinio ugdymo paslaugas teikia VšĮ Kazlų Rūdos mokymo centras.

• Jame dirba 114 darbuotojai (68 bendrojo lavinimo ir profesijos mokytojai, 3 ekspertai, 6 metodininkai, 26 vyr. mokytojai, 33 mokytojai).

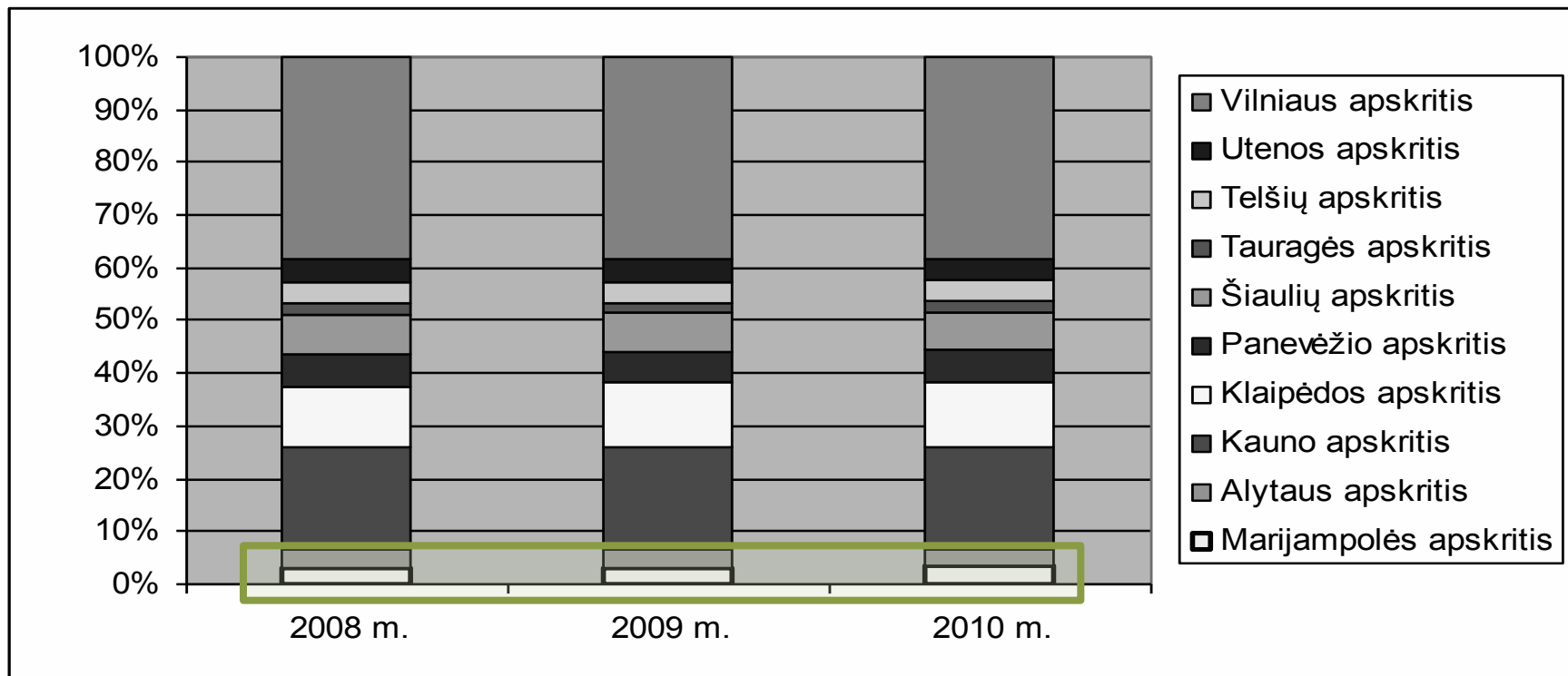
• Čia teikiamas išsilavinimas pagal šias profesinio mokymo programas:

- Technikos priežiūros verslo darbuotojas
- ŽŪ gamybos verslo darbuotojas
- Statybos verslo paslaugų teikėjas
- Kaimo turizmo organizatorius
- Virėjas ir barmenas
- Padavėjas-barmenas
- Virėjas
- Stalius
- Automechanikas

Galime daryti prielaidą, kad Kazlų Rūdoje yra pagrindas profesiniam ugdymui, tačiau trūksta funkcionuojančios profesinio mokymo sistemos.

Marijampolės regionas Lietuvos mastu yra vienas mažiausiai prisidedančių prie šalyje sukuriama BVP

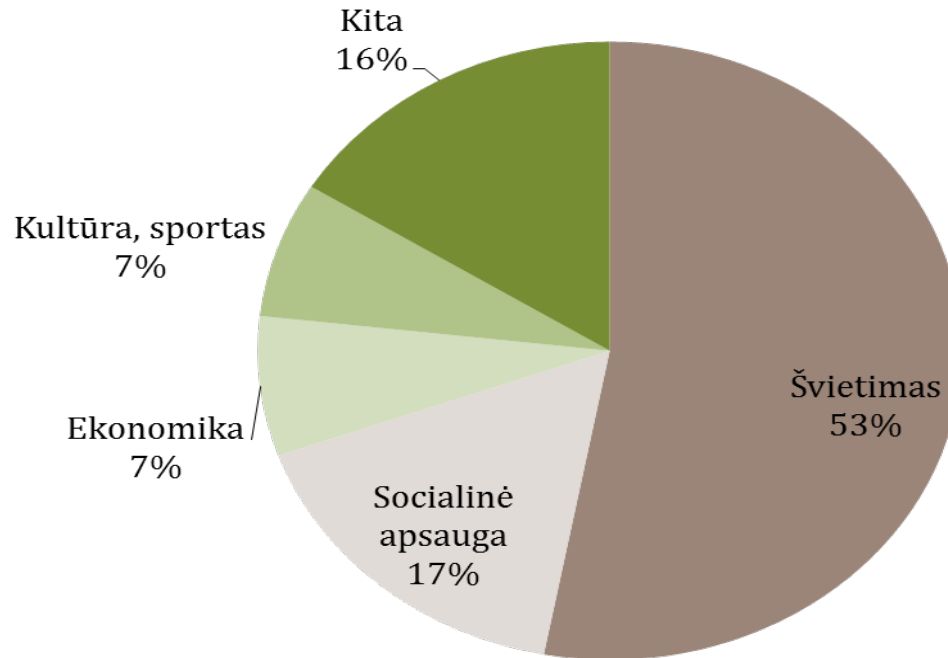

- Statistika pateikia tik bendrojo vidaus produkto pasiskirstymą apskričių lygiu, kas neleidžia įvertinti Kazlų Rūdos savivaldybėje sukuriama BVP.
- Kazlų Rūdoje sukūrus profesinio rengimo sistemą, būtų parengiama įvairių sričių specialistų, kurie padidintų Kazlų Rūdos indėlį į regione sukuriama BVP.
- Kvalifikuotų darbininkų trūkumas yra aktualus visoje Lietuvoje.

Didžiausia išlaidų dalis Kazlų Rūdos savivaldybėje 2010 m. buvo panaudota švietimui

Išlaidų pasiskirstymas pagal veiklos sritis

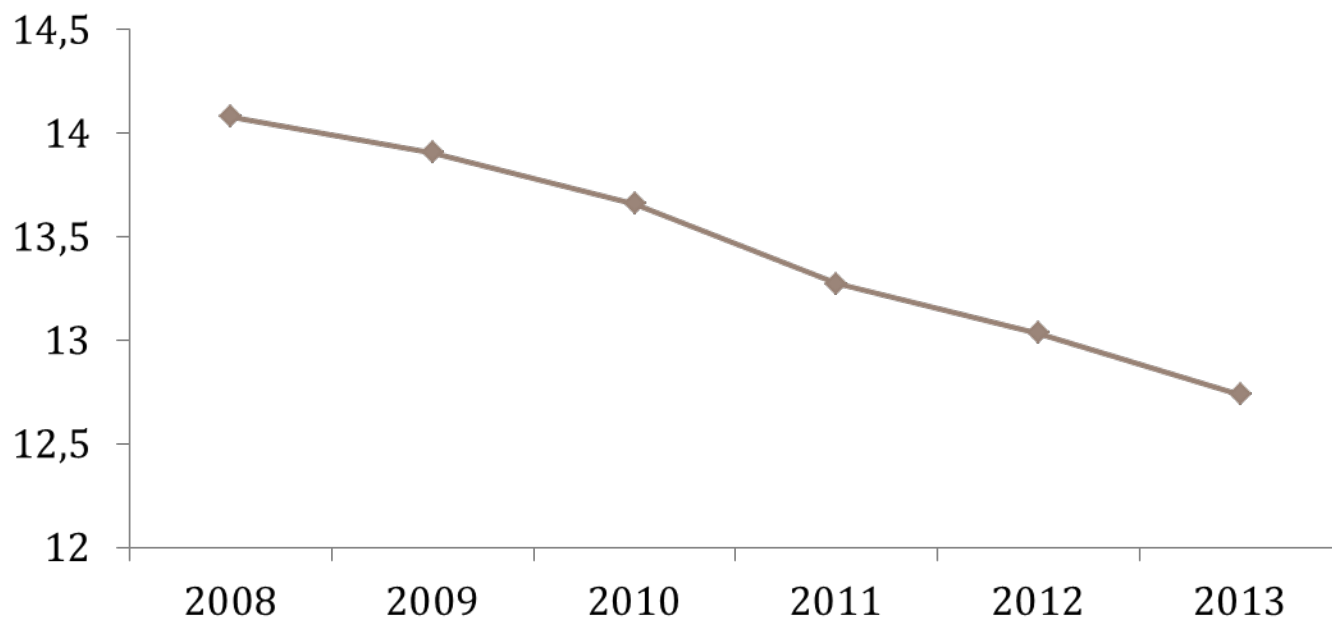

- 2010 m. savivaldybės 11 švietimo, 3 sporto ir kultūros biudžetinės įstaigos.
- Lėšų švietimui skiriama daug, tačiau nėra profesinio ugdymo, vadinasi, perskirstant lėšas, galima būtų atkreipti dėmesį į profesinį mokymą.

Kazlų Rūdos savivaldybės gyventojų skaičius 2008-2013 m. stabiliai mažėjo

Gyv. skaičius Kazlų Rūdos sav., tūkst.

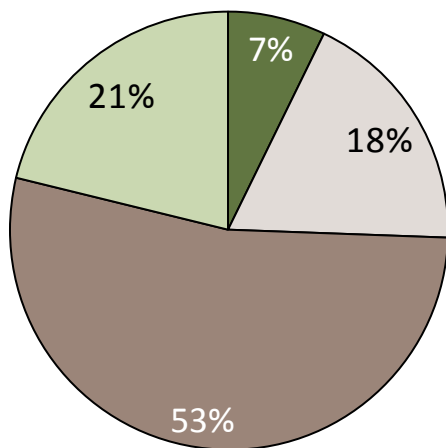

Šaltinis: Statistikos departamentas

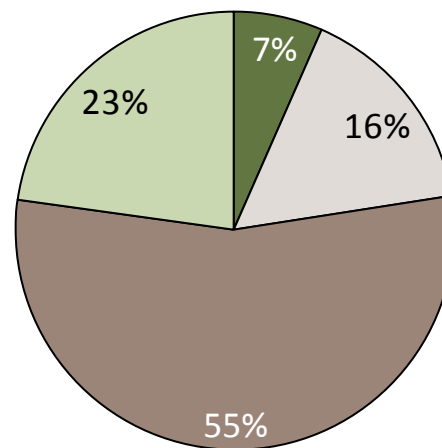

Kazlų Rūdos savivaldybės gyventojų sudėtyje 2007 ir 2013 m. jaunimas sudaro nedidelę dalį

Gyv. sudėtis pagal amžiaus grupes 2007 m.

Gyv. sudėtis pagal amžiaus grupes 2013 m.

 Vaikai (0-6 m.)

 Darbingo amžiaus (20-61 m.)

 Potencialiai besimokantys (7-19 m.)

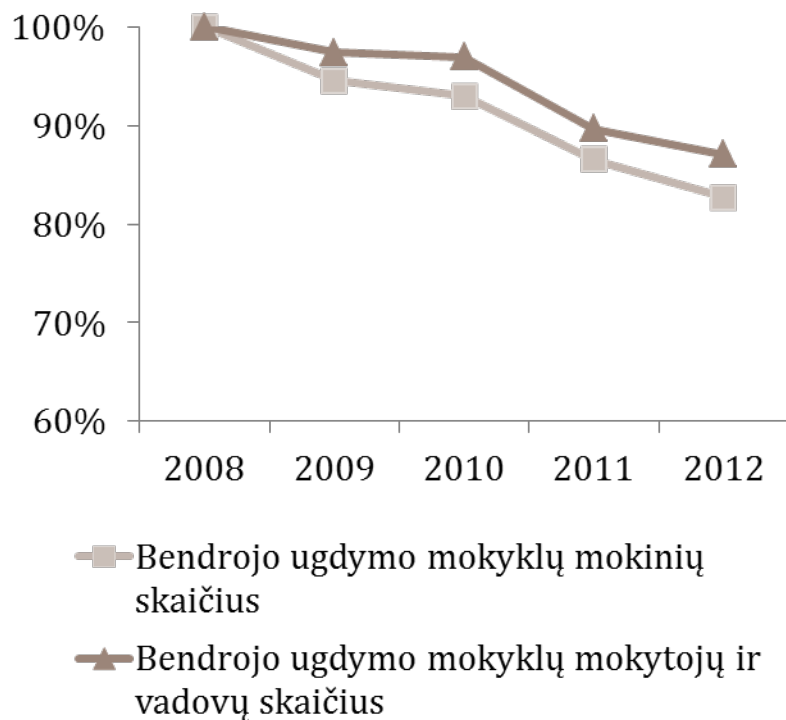
 Pensinio amžiaus (>62 m.)

Darome prielaidą, kad profesinio ugdymo sistema padėtų išlaikyti jaunimą savivaldybėje.

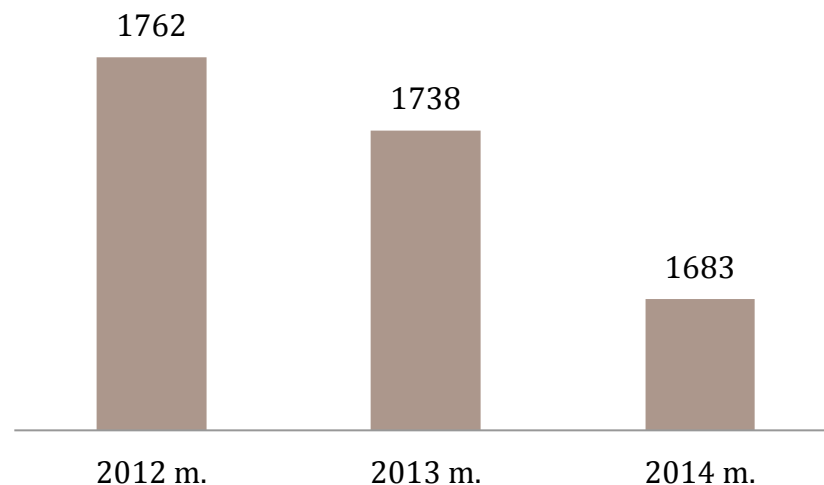
Šaltinis: Statistikos departamentas

Mokinių skaičius Kazlų Rūdos savivaldybėje mažėja sparčiau nei mokytojų

Mokinių ir mokytojų skaičiaus pokytis, lyginant su 2008 m.

Prognozuojamas mokinių skaičius

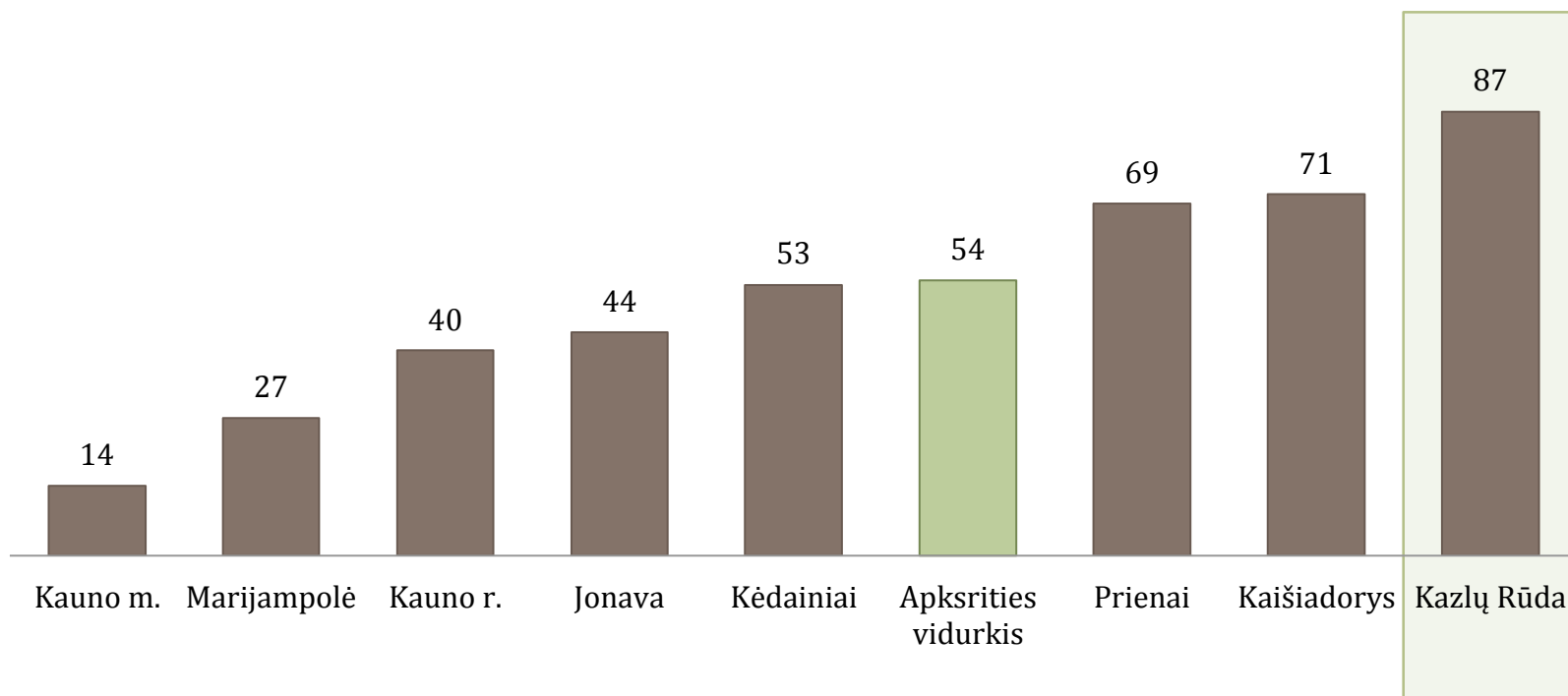

Profesinis mokymas padėtų išlaikyti mokinius savivaldybėje ir padidinti mokytojų krūvį.

Šaltinis: Statistikos departamentas

Palyginus su kitomis savivaldybėmis Kazlų Rūdoje yra didesnis skaičius socialinės rizikos mokinių

Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius 1000-iui vaikų

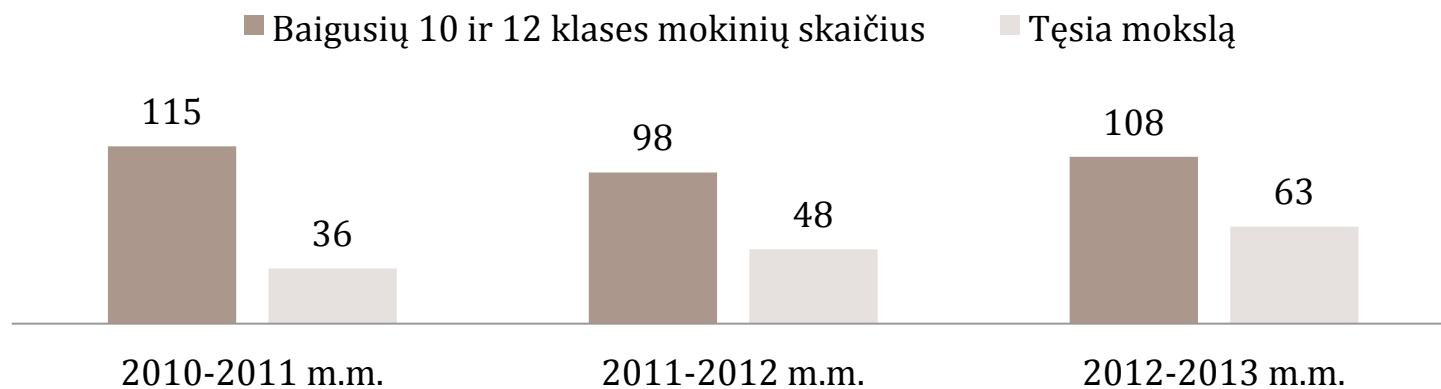

- Socialinės rizikos šeimų vaikams karjeros pradžia galėtų būti profesinis mokymas.

Šaltinis: Lietuvos Socialinis žemėlapis, 2012

Kazlų Rūdos savivaldybės tęsiančiųjų mokslus mokinių dalis yra santykinai maža

Kazlų Rūdos savivaldybės baigusiųjų ir tęsiančiųjų mokslus mokinių skaičius

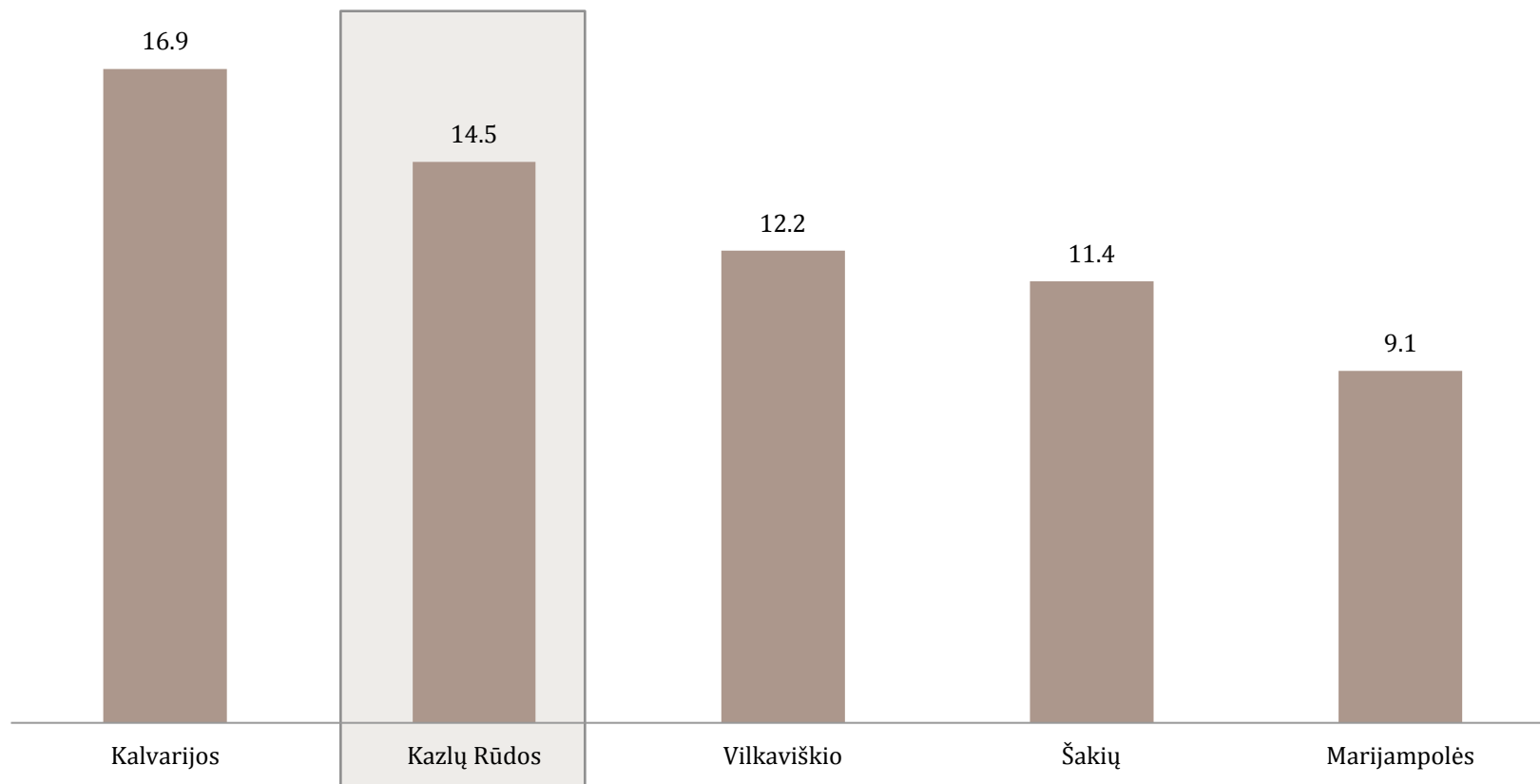

Duomenų šaltinis: ŠVIS

Baigusiųjų 10 ir 12 klases ir tęsiančių mokslą mokinių skaičius didėja, tačiau apie 54 proc. baigusiųjų toliau mokslų netęsia. Tai – mokinių dalis, kuriai gali būti patrauklus profesinis mokymas.

Kazlų Rūdoje nedarbo lygis yra gana aukštas

Bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų

Atsiradus profesinio ugdymo įstaigai, tikėtina, kad ją pabaigę mokiniai bus patrauklūs darbo rinkai ir sumažės bedarystės procentas savivaldybėje.

Darbo rinka reikalauja turinčių profesinį pasirengimą asmenų

2013 m. į Marijampolės teritorinę darbo biržą besikreipiantys bedarbiai

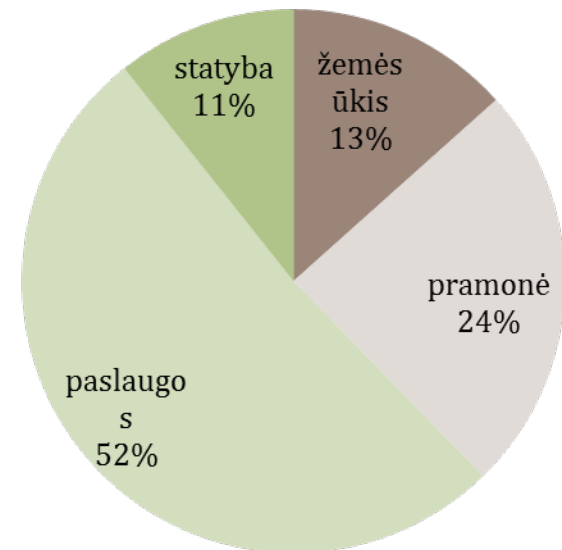
38,5 proc.
neturi
profesinio
pasirengimo

26,3 proc. –
nedirbę
daugiau kaip 2
metus (2012
m.- 30,7
proc.).

26,2 proc. tarp
besikreipiančių
sudarė
jaunimas.

Lyginant su 2012 m. 945 sumažėjo pasiūlytų darbo vietų neturintiems profesinio pasirengimo asmenims.

Darbo paklausa pagal veiklos rūšis 2013 m.

- Apdirbamąją gamybą savivaldybėje užsiima 31 ūkio subjektas (iš 223 ūkio subjekto) ir paprastai šioje ūko srityje yra įdarbinama nemažai darbuotojų, galime teigti, jog pramonė Kazlų Rūdos savivaldybės ekonomikoje turi didelę reikšmę.
- Nepaisant žemo žemės naudmenų našumo balo, bendroji žemės ūkio produkcija, pagaminta/užauginta Kazlų Rūdos savivaldybėje per paskutinius kelis metus, auga. Tai sietina su naujomis technologijomis.

Šaltinis: Marijampolės teritorinė darbo birža

2013 m. Marijampolės teritorinės darbo biržos duomenimis didžiausią paklausą turi kvalifikuoti darbininkai, kuriuos rengia profesinio mokymo įstaigos

<p>Kvalifikuotiems darbininkams ir amatininkams daugiausia darbo vietų:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Plataus profilio statybininkų, •Formuotojų {maisto pramonė}, •Fasuotojų {maisto pramonė}, •Apdailininkų, siuvėjų, miško sodintojų, •medienos rūšiotojų, šaltkalvių (remontininkų), •suvirintojų, automobilių šaltkalvių, kepėjų 	<p>Specialistams, jaunesniesiems specialistams ir technikams daugiausia darbo vietų:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Pardavimo vadybininkų, Administratorių, •Buhalterių, •Socialinio darbuotojo padėjėjų, •Verslo paslaugų vadybininkų, •Laborantų, •Lopšelio-darželio auklėtojo padėjėjų, •Socialinių darbuotojų.
<p>Aptarnavimo sferos ir prekybos darbuotojams daugiausia darbo vietų:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Pardavėjų, •Virėjų, •Apsaugos darbuotojų, •Barmenų padavėjų, •Slaugytojo padėjėjų. 	<p>Įrengimų, mašinų operatoriams ir surinkėjams daugiausia darbo vietų:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Vairuotojų ekspeditorių, •Traktorininkų, •Vairuotojų b,c,e kategorijų, •Tarptautinio krovinių vežimo transporto priemonės vairuotojų, •Technologinės linijos operatorių, •Medinių baldų surinkėjų, •Medienos apdirbimo staklininkų, •Ekskavatoriaus mašinistų.

Problemos tyrimas

Kazlų Rūdos sav. konteksto apžvalga

PEST metodu

POLITINIAI VEIKSNIAI

Švietimo įstatymas

- Formalusis švietimas (pagr. vid. ugdymas ir formalusis profesinis)/Švietimo pagalba
- Profesinis – pirminis ir tęstinis

Profesinio mokymo įstatymas

- Prof. mokymo sistemos sandarą
- Kvalifikacijų sudarymas tvarkymas ir suteikimas
- Prof. mokymo organizavimas ir valdymas
- Finansavimas

Mokyklų tinklo kūrimo taisyklės

- Lygmenys: mokykla, savivaldybė, darbdaviai

Švietimo strategija

- Prof. mokymo teikiamų kvalifikacijos atitiktis darbo rinkai
- Veiklinimo organizavimas įtraukiant verslo struktūras

Vyriausybės programa 2012-2016 m.

- Naujų darbo vietų kūrimas, pramonės plėtra, jaunimo užimtumo politikos stiprinimas regionuose

EKONOMINIAI VEIKSNIAI

- 2011 m. Kazlų Rūdos sav. - 48 iš 53 ne miestų savivaldybių
- 2013 m. Kazlų Rūdos sav. – 8 iš 53 ne miestų sav.
- Materialinės investicijos 1-am gyv. (2010 m.)
  - Kazlų Rūda – 2988 Lt
  - LR – 3634 Lt
  - Tiesioginės užsienio investicijos 1-am gyv. (2010 m.)
  - Kazlų Rūda – 18,3 tūkst. Lt
  - LR – 10,9 tūkst. Lt
- Kazlų Rūdos sav. populiariausios 3 ekonominės veiklos sritys
- Prekyba
- Auto remontas
- Kita aptarnavimo veikla

SOCIALINIAI VEIKSNIAI

- Nedarbas
- Migracija

TECHNOLOGINIAI VEIKSNIAI

- Sparti informacinės ir komunikacinės technikos kaita reikalauja specialistų kompetencijų
- Verslininkų investicijos į įrenginius spartesnės ir didesnės už turimus profesinių mokyklų išteklius ir bazę.

Esamos situacijos analizė apibendrinama sudarant savivaldybės SSGG analizę

STIPRYBĖS

- Politinis pritarimas
- Švietimo politikos tęstinumas
- Verslininkų palaikymas
- Bedarbystės mažėjimas
- Aukštos kvalifikacijos specialistai
- Paklausios darbininkiškos specialybės
- Renovuotos ir modernios švietimo įstaigos

SILPNYBĖS

- Bendrojo ugdymo mokyklų aplinka, nėra profesinio mokymo bazės
- Šeimų finansinės galimybės, žemas pragyvenimo lygis
- Dalis po 16 m. vaikų iškrenta iš ugdymo sistemos

GALIMYBĖS

- Profesinio mokymo programų kaita
- Visos pajėgos – vienoje mokykloje
- Kviesti kvalifikuotus dėstytojus iš šalies
- Jaunimo užimtumo didinimas
- Mokymosi tąsa baigus pagrindinio ugdymo programą

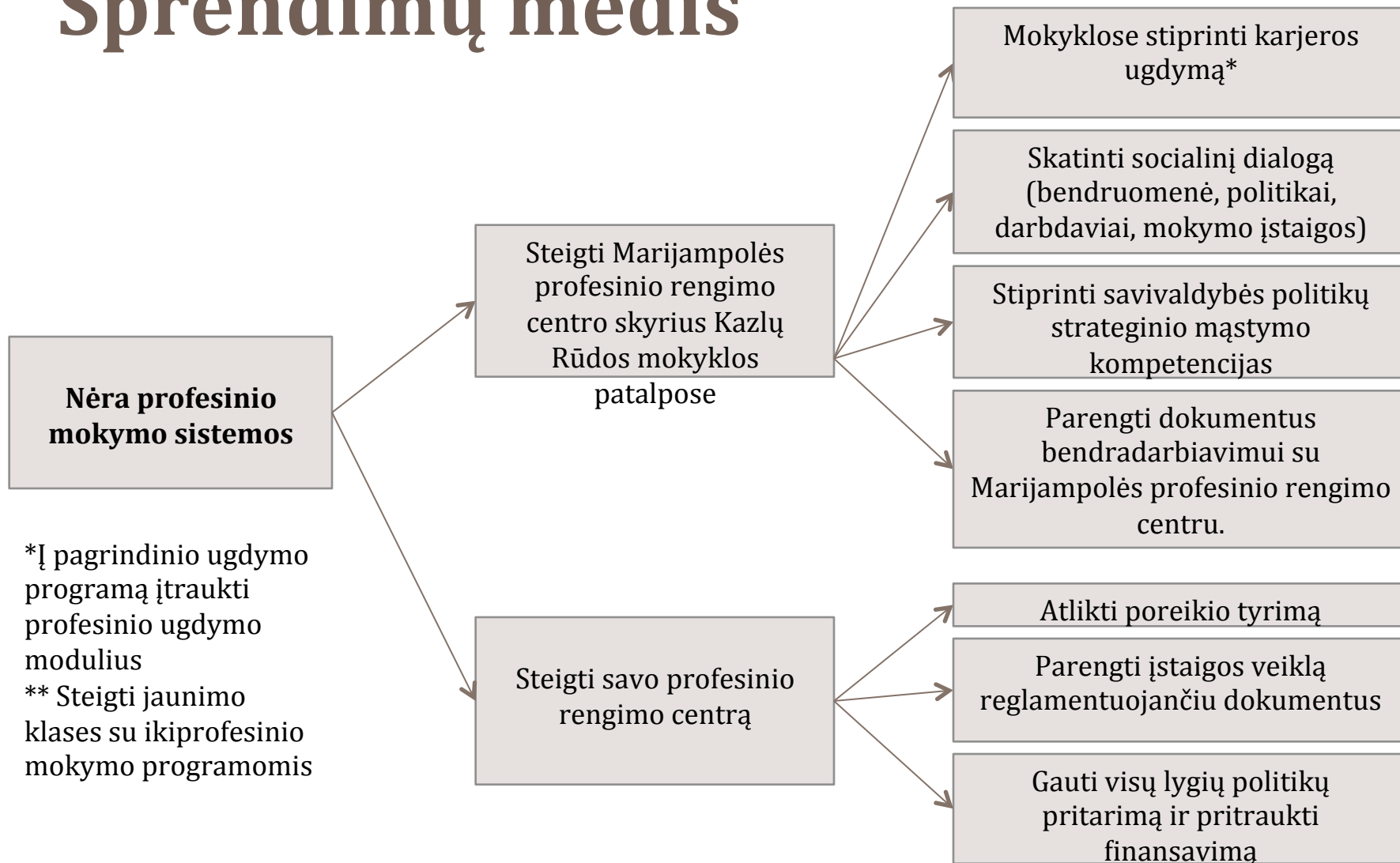
GRĖSMĖS

- Profesijos dėstytojų nepakankama kvalifikacija
- Vaikų paruošimo lygis
- Didės migracijos mastai (baigusiųjų pagrindinio ugdymo programą)
- Nusikalstamumo didėjimas
- Savižudybių skaičiaus didėjimas
- VšĮ Kazlų Rūdos mokymo centras – neaiškus juridinis asmuo

Sprendimų kūrimas

Sprendimų medis

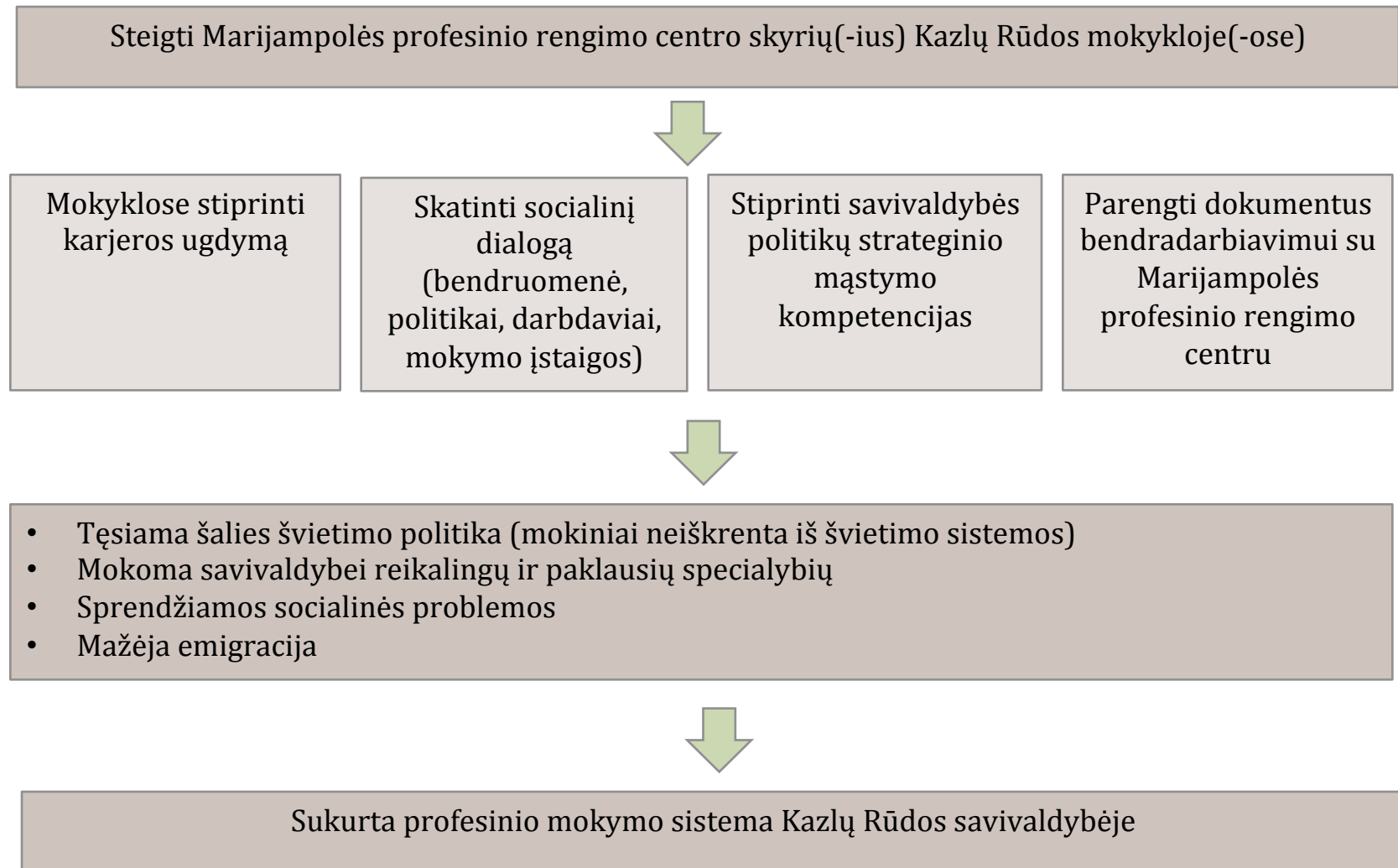
Sprendimų pasirinkimas

Prieš priimant sprendimą, turi būti apsvarstytas ne tik galutinis efektas, bet ir įgyvendinimo galimybės

Pasirinkta alternatyva padės išspręsti problemą

Sprendimo forminimas

Įgyvendinimo plano pavyzdys

Tikslas	Sukurti profesinio mokymo sistemą
----------------	-----------------------------------

Uždaviniai	Priemonės	Stebėsenos rodikliai	Siektinos reikšmės
Steigti Marijampolės profesinio rengimo centro skyrius Kazlų Rūdos mokyklos patalpose	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mokyklose stiprinti karjeros ugdymą* 2. Skatinti socialinį dialogą (bendruomenė, politikai, darbdaviai, mokymo įstaigos) 3. Stiprinti savivaldybės politikų strateginio mąstymo kompetencijas 4. Parengti dokumentus bendradarbiavimui su Marijampolės profesinio rengimo centru. 	<ol style="list-style-type: none"> i. Įsteigtas prof. mokymo skyrius ii. Įsidarbinusių dalis nuo baigusių prof. mokyklą iii. Jaunimo nedarbo sumažėjimas iv. Specialybių paklausa ir pasiūla v. Priimta tarybos sprendimų vi. Mokinių įgijusių ir kvalifikaciją ir išsilavinimą skaičius vii. Įgijusių verslo liudijimą dalis nuo baigusiųjų viii. Padidės įsidarbinimo galimybės kaimo jaunimui 	<ol style="list-style-type: none"> i. Taip ii. 50 proc. iii. 5 proc. (2013 m. 8,6 proc.) iv. Paklausa $\geq$ Pasiūlai v. Bent 1 – pritarimas vi. 10 proc. vii. 5 proc.